

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 206/2014-62

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. mája 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti obchodnej spoločnosti Telefónica Czech Republic, a. s., Za Brumlovkou 266/2, Praha, Česká republika, zastúpenej obchodnou spoločnosťou BBH advokátska kancelária, s. r. o., Gorkého 3, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Bak, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 315/2012-210 z 19. decembra 2012 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti Telefónica Czech Republic, a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 315/2012-210 z 19. decembra 2012 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 315/2012-210 z 19. decembra 2012 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti Telefónica Czech Republic, a. s., finančné zadost'učinenie nepriznáva.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia obchodnej spoločnosti Telefónica Czech Republic, a. s., v sume 331,12 € (slovom tristotridsaťjeden eur a dvanásť centov) na účet obchodnej spoločnosti BBH advokátska kancelária, s. r. o., Gorkého 3, Bratislava, č. 2628107785/1100 vedený v Tatra banke, a. s., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 206/2014-35 z 18. marca 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti Telefónica Czech Republic, a. s., Za Brumlovkou 266/2, Praha, Česká republika (ďalej len „sťažovateľka“), v časti, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 315/2012-210 z 19. decembra 2012

(ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“), a súčasne vyhovel návrhu sťažovateľky na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že žalobou doručenou Okresnému súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) 27. decembra 2011 sa obchodná spoločnosť BELL TRADE, s. r. o., Bratislava (ďalej aj „spoločnosť BELL TRADE“ alebo „žalobkyňa“), domáhala proti obchodnej spoločnosti PET-PACK SK, s. r. o., Malacky, ako žalovanej v 1. rade (ďalej len „spoločnosť PET-PACK SK“) a sťažovateľke ako žalovanej v 2. rade spoločne a nerozdielne zaplata sumy 31 250 000 Kč s prísl. z titulu ručenia za vymožitelnosť postúpenej pohľadávky a výlučne proti sťažovateľke zaplata sumy 3 244 000 000 Kč s prísl. z titulu neuhradenia odmien dohodnutých v zmluvách označených ako „Projekt Radnice ONLINE“ a „Smlouva Projekt koncové terminály“ s prílohami.

Vo vyjadrení k žalobe zo 16. februára 2012 sťažovateľka namietla *„nedostatok právomoci slovenských súdov z dôvodu, že nárokov uplatnených voči odporcovi v 1. a 2. rade sa nie je možné domôcť súčasne a je potrebné ich uplatniť samostatne, v rôznych konaniach, vždy na súde, v ktorého obvode má konkrétny odporca sídlo“*.

Okresný súd uznesením č. k. 10 Cb 4/2012-166 zo 6. júna 2012 konanie proti sťažovateľke zastavil z dôvodu nedostatku právomoci súdov Slovenskej republiky, pretože po preskúmaní svojej právomoci v zmysle čl. 24 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie Brusel I“) dospel k záveru, že

„... nárok voči odporcovi v 1. rade a voči odporcovi v 2. rade medzi sebou navzájom nesúvisia tak, aby bolo nutné o nich rozhodnúť spoločne. Faktor blízkeho spojenia v tomto prípade absentuje, nakoľko navrhovateľ si voči odporcovi v 1. rade uplatňuje nárok na základe ručenia za vymožitelnosť pohľadávky, ktorý má vyplývať z § 527 ods. 2 Občianskeho zákonníka a voči odporcovi v 2. rade nárok na zmluvné plnenie na základe zmlúv bližšie špecifikovaných v návrhu. Ide o samostatné nároky vyplývajúce z odlišných záväzkoprávnych vzťahov. Pričom súdu nie je z obsahu spisu zrejmý dôvod, na základe ktorého si sumu 31 250 000,- Kč uplatňuje navrhovateľ solidárne aj od odporcu v 2. rade.

ktorý za vymožitelnosť pohľadávky navrhovateľa nijakým spôsobom neručí. Po preskúmaní veci súd zistil, že si nevie založiť právomoc podľa žiadneho iného ustanovenia nariadenia a musí konanie voči odporcovi v 2. rade zastaviť. Samostatnými rozhodnutiami vo veci nároku voči odporcovi v 1. rade a vo veci nároku voči odporcovi v 2. rade nepríde k vydaniu nezlučiteľných rozsudkov, ktoré by nemohli popri sebe obstáť...

Z dôvodu nedostatku právomoci konajúceho súdu, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia podľa § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, nakoľko v danom prípade ide o taký nedostatok podmienok konania, ktorý nemožno odstrániť. Súd preto navrhovateľa odkazuje s právnym nárokom voči odporcovi v 2. rade na súd mieste a vecne príslušný v Českej republike.“.

Po podaní odvolania žalobkyňou krajský súd uznesením č. k. 1 Cob 315/2012-210 z 19. decembra 2012 uvedené uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutým rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu jej základného práva na zákonného sudcu (t. j. súdov Českej republiky) zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy, pretože tento súd úplne ignoroval, resp. nesprávne podal výklad príslušných ustanovení nariadenia Brusel I vzťahujúcich sa na založenie právomoci súdov Slovenskej republiky konať o predmetnej žalobe podanej žalobkyňou. Základným predpokladom vydania takéhoto druhu rozhodnutia je správny výklad práva Európskej únie, ktorý rozvíja hlavne judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“). Na ten účel sa sťažovateľka v priebehu celého súdneho konania odvolávala na rozsudky Súdneho dvora vydané vo veciach C-103/05 Reisch Montage AG proti Kiesel Baumaschinen Handels GmbH z 13. júla 2006, C-98/06 Freeport plc proti Olle Arnoldsson z 11. októbra 2007, C-145/10 Eva Maria Painer proti Standard Verlags GmbH a iným z 1. decembra 2011 a C-616/10 Solvay SA proti Honeywell Fluorine Products Europe BV a iným z 12. júla 2012, v ktorých okrem iného „opakovane zdôraznil, že článok 6 ods. 1 Nariadenia Brusel I nemožno vykladať takým spôsobom, aby jeho uplatnenie umožnilo žalobcovi podať žalobu smerujúcu proti viacerým žalovaným s jediným cieľom – odňať niektorého z nich súdu štátu, v ktorom má bydlisko“. Sťažovateľka považuje napadnuté

rozhodnutie krajského súdu za arbitrárne, pretože tento pri svojom rozhodovaní citovanú judikatúru Súdneho dvora vôbec nezohľadnil a ani žiadnym spôsobom nevysvetlil, prečo na ňu neprihliadal. Sťažovateľka zároveň poukazuje na to, že „je i zo všeobecného hľadiska neakceptovateľný taký výklad článku 6 ods. 1 Nariadenia Brusel I, ktorý by umožňoval dvom spriazneným subjektom (osobami personálne prepojenými v dobe postúpenia fiktívnej pohľadávky, pozn.) so sídlom v inom členskom štáte ako členský štát, kde má svoje sídlo údajný dlžník, účelovo založiť príslušnosť súdu v inom členskom štáte, ako je členský štát, kde má sídlo žalovaný (údajný dlžník), tým, že si čisto účelovo postúpia údajnú pohľadávku a následne žalobca (postupník) podá spoločnú žalobu proti údajnému dlžníkovi a postupovi na súde, kde má postupca sídlo. Takýmto účelovým konaním by si údajní veritelia mohli neobmedzene vyberať medzi členskými štátmi, kde sa im javí ich údajný nárok najlepšie vymožiteľný a kde sa žalovaný nemôže adekvátne brániť, bez ohľadu na všeobecné pravidlo o právomoci súdov podľa sídla žalovaného na základe článku 2 Nariadenia Brusel I.“

Sťažovateľka v sťažnosti poukázala na konkrétnu judikatúru ústavného súdu (I. ÚS 243/07, III. ÚS 311/07, I. ÚS 327/2010), z ktorej vyplýva, že požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Podľa jej názoru záver krajského súdu o úzkej súvislosti žalobkyňou uplatnených nárokov nielenže nie je riadne odôvodnený, ale je aj v zjavnom rozpore s obsahom dôkazov nachádzajúcich sa v spise, čo v spojení s už uvedeným nedostatkom právomoci súdov Slovenskej republiky konať o predmetnej žalobe podanej žalobkyňou zakladá aj porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru týmto súdom.

Sťažovateľka vo veci samej navrhla vydať rozhodnutie, ktorým by ústavný súd vyslovil, že krajský súd uznesením č. k. 1 Cob 315/2012-210 z 19. decembra 2012 porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec

vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a súčasne by sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. Spr 3209/14 zo 14. apríla 2014 vyjadril predseda krajského súdu, v ktorom okrem iného uviedol:

„Ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, vyslovil v ňom názor, že podľa čl. 6 bod 2 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach a s poukazom na rozhodnutie vo veci C-98/06 Freeport Plc c/a Olle Arnoldsson zo dňa 11. 10. 2007 je daná právomoc súdov Slovenskej republiky konať aj proti žalovanému v 2. rade, keďže nároky žalobcu proti obom žalovaným navzájom súvisia. Ako uviedla predsedníčka senátu 1 Cob JUDr. Michalková, tento názor odvolacieho súdu je bližšie zdôvodnený v predmetnom uznesení odvolacieho súdu a keďže odvolací súd postupoval v súlade s uvedeným nariadením, neboli týmto rozhodnutím porušené základné práva a slobody žalovaného v 2. rade vyplývajúce z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Listiny základných práv a slobôd a Ústavy Slovenskej republiky.

Súčasne Vám oznamujem, že Krajský súd v Bratislave... netrvá na ústnom prerokovaní veci pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.“

Právny zástupca sťažovateľky v podaní z 29. apríla 2014 taktiež uviedol, že netrvá na verejnom ústnom pojednávaní.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Z citovanej judikatúry vyplýva, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov, a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy.

Okrem toho však arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu môže vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov.

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poznamenáva, že prípadné porušenie práva na súdnu ochranu podľa siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl.50 ústavy) a jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru je potrebné posudzovať spoločne a niet medzi nimi zásadných odlišností.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého ochrany sa fyzická osoba alebo právnická osoba domáha, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Otázku, či konanie rešpektovalo princípy uvedené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, posudzuje ESLP so zreteľom na „osobitné okolnosti prípadu“ posudzujúc konanie ako celok.

Jedným z princíпов predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 OSP, m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 OSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej (m. m. III. ÚS 36/2010).

Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery,

ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie ustanovení príslušných právnych predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06, III. ÚS 127/2010) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už konštatoval (III. ÚS 341/07, III. ÚS 212/2011), že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu.

Uvedené princípy boli východiskom ústavného súdu pri rozhodovaní o námietke sťažovateľky týkajúcej sa porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského

súdu, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 10 Cb 4/2012-166 zo 6. júna 2012 o zastavení konania vedeného proti sťažovateľke a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Rozsudkom Okresného súdu Malacky zo dňa 04. 05. 2010 č. k. 5 C/86/10-85 bolo určené, že navrhovateľ je vlastníkom tejto pohľadávky dlžníka, ktorým je odporca v 2. rade, ktorý pohľadávku vo výške 3.244.000.000,- Kč neuhradil. Navrhovateľ na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej dňa 08. 01. 2009 nadobudol od odporcu v 1. rade ako postupcu pohľadávku proti odporcovi v 2. rade. Podľa ust. § 527 ods. 2 Obč. zákonníka odporca v 1. rade ako postupca ručí za vymožitelnosť postúpenej pohľadávky do výšky prijatej odplaty spolu s úrokmi teda vo výške 31.250.000,- Kč. Teda nároky voči odporcom súvisia, keď vychádzajú z rovnakých skutkových a právnych okolností, závisia od pohľadávky zo zmlúv Projekt Radnice ONLINE a táto súvislosť je daná aj minimálne tým, že odporca v 1. rade ručí navrhovateľovi za vymožitelnosť postúpenej pohľadávky, ktorú má navrhovateľ proti odporcovi v 2. rade...“

V konaní účastníci poukazovali na rozsudky Súdneho dvora a odvolací súd poukazuje na rozhodnutie vo veci C-98/06 Freeport Plc proti Ollemu Arnoldssonovi zo dňa 11. 10. 2007, podľa záverov ktorého tento článok 6 bod 1 nariadenia je potrebné vykladať tak, že skutočnosť, že žaloby podané proti viacerým žalovaným majú rôzne právne základy, nie je prekážkou pre použitie tohto ustanovenia a tento článok sa použije, ak žaloby podané proti rôznym žalovaným sú spojené od ich podania, to znamená, ak je tu záujem na ich spoločnom preskúmaní a rozhodnutí, čím by sa predišlo tak možnosti nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach bez toho, aby bolo okrem iného nevyhnutné jasne uviesť, že žaloby neboli podané iba s jediným cieľom vyňať jedného zo žalovaných z právomoci súdu členského štátu, kde má svoje bydlisko.

Je zrejmé, že osobitná právomoc upravená v čl. 6 bod 1 nariadenia v prípade plurality žalovaných umožňuje, aby žalovaný účastník (odporca) mohol byť žalovaný na síde ktoréhokolvek zo žalovaných pod podmienkou, že nároky sú navzájom tak súvisiace, že je o nich vhodnejšie konať a rozhodnúť spoločne a predísť tak vydaniu nezlučiteľných rozsudkov v samostatných konaniach.

Z doposiaľ predložených dokladov v konaní je nepochybné, že nároky navrhovateľa proti oboj odporcom súvisia tak s poukazom na predložené zmluvy ako aj s poukazom na právoplatný rozsudok Okresného súdu Malacky sp. zn. 5 C 85/10 a teda je daná právomoc slovenských súdov konať aj proti odporcovi v 2. rade. Podľa názoru odvolacieho súdu neprichádza do úvahy vo vzťahu k odporcovi v 2. rade použitie čl. 6 bod 2 nariadenia, pretože ručiteľom je odporca v 1. rade, ktorý podľa návrhu má byť zaviazaný spoločne a nerozdielne s odporcom v 2. rade.“

Keďže predloženú sťažnosť je nutné posúdiť v širších súvislostiach, ústavný súd sa oboznámil aj so súvisiacim rozsudkom okresného súdu č. k. 5 C 86/2010-85 zo 4. mája 2010, ktorým tento na základe návrhu podaného spoločnosťou PET-PACK SK určil, že *«žalovaný BELL TRADE s. r. o. je vlastníkom pohľadávky dlžníka ČESKÝ TELEKOM a. s. IČ: 601 93 336 Česká republika, v súčasnosti Telefónica O2 Czech Republic a. s. Česká republika, zo zmlúv Projekt Radnice ONLINE a Smlouva „Projekt koncové terminály“ spolu s jej prílohami č. 1, č. 2, č. 3, č. 4 uzavretými dňa 27. decembra 2002 medzi zmluvnými stranami RVI a. s. IČ: 25 52 29 31 Česká republika a ČESKÝ TELEKOM a. s. IČ: 601 93 336»*. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že okresný súd vychádzal z takto zisteného skutkového stavu veci:

«Ešte v novembri roku 2001 Úrad pre verejné informačné systémy ČR v rámci riešenia komunikačnej infraštruktúry verejnej správy zvolal rokovanie, na ktorom sa zúčastnili spoločnosti RVI a. s. a ČESKÝ TELECOM a. s., a spoločnosť RVI a. s. v rámci realizácie komunikačnej infraštruktúry verejnej správy predstavila projekt Radnice ONLINE. Na základe výzvy spoločnosti ČESKÝ TELECOM a. s. zo dňa 17. 05. 2002 na predloženie zmlúv v rámci riešenia komunikačnej infraštruktúry verejnej správy uzavrela spoločnosť RVI a. s. so spoločnosťou IBM Česká republika spol. s r. o. dňa 29. 05. 2002 zmluvu o dielo, na základe ktorej sa spoločnosť IBM Česká republika, spol. s r.o. zaviazala dodať spoločnosti RVI a. s. informačný systém Radnice ONLINE a tiež zabezpečiť licencie k využívaniu aplikačného vybavenia systému, ako aj licencie k využívaniu softwarovej platformy, a to na základe samostatných licenčných zmlúv. Rovnako sa spoločnosť zaviazala touto zmluvou poskytnúť hardwarové platformy a služby nevyhnutné k realizácii systému Radnice ONLINE a to do 90 dní od podpisu tejto zmluvy.

Spoločnosť ČESKÝ TELECOM a. s. dňa 19. 12. 2002 prejednala v transformačnej komisii a predbežne odsúhlasila dátumy podpisu zmlúv, ako aj ich realizáciu, a to zmluvu od 01. 02. 2003 „GOVERNMENT & RADNICE ONLINE“, zmluvu „PORTAL RVINET.COM“, zmluvu „POWER CARD“ - čipová karta zamestnanců veřejné správy a územní samosprávy od 01. 07. 2003 a zmluvu „POWER CARD“ – čipová karta pojištěnce ČR od 01. 01. 2004, pričom o týchto krokoch bolo informované aj Ministerstvo informatiky ČR ako aj spoločnosť IBM Česká republika, s. r. o. Listom zo dňa 27. 12. 2002 ČESKÝ TELECOM a. s. akceptoval návrhy zmlúv predložených spoločnosťou RVI a. s. v prípade projektov RVI MUNICIPALITY RADNICE ONLINE a KONCOVÉ TERMINÁLY. Išlo konkrétne o zmluvu „Projekt Radnice ONLINE“ a zmluvu „Smlouva Projekt koncové terminály“ spolu s prílohami č. 1, 2, 3 a 4, ktoré tvorili licenčné zmluvy, tak ako boli označené v zmluve „Smlouva Projekt koncové terminály“. Tento akceptačný list podpísal Geirge Jankovic, výkonný viceprezident spoločnosti ČESKÝ TELECOM a. s.

Vzhľadom k tomu, že spoločnosť RVI a. s. nesplnila svoje záväzky voči spoločnosti IBM Česká republika s. r. o., nariadil Okresný súd pre Prahu I uznesením 33 Nc 6730/2003 dňa 28. 03. 2003 exekúciu na vymoženie pohľadávky vo výške 14 949 297,90 Kč s prísl., čo predstavovalo cenu za dielo, ktorú sa zaviazala spoločnosť RVI a. s. zaplatiť spoločnosti IBM Česká republika s. r. o. v súvislosti s dodaním diela, na ktoré sa RVI zaviazalo spoločnosti ČESKÝ TELECOM a. s. na základe zmlúv predložených spoločnosti ČESKÝ TELECOM a. s. a akceptovaných spoločnosťou ČESKÝ TELECOM a. s. listom zo dňa 27. 12. 2002.

Na základe exekúcie došlo dňa 05. 10. 2004 k udeleniu príklepu súdneho exekútora JUDr. Kataríny Maisnerovej na predaj podniku povinného spoločnosti RVI a. s. v prospech vydražiteľa Česká letecká společnost, s. r. o.

Na základe Zmluvy o predaji podniku Česká letecká společnost, s. r. o. odpredala podnik RVI a. s., ktorý nadobudla v exekúcii, spoločnosti SELSINGEN SERVICES LIMITED so sídlom Cyprus, a táto zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 02. 12. 2008 postúpila spoločnosti PET-PACK SK s. r. o. pohľadávku, ktorá spoločnosti RVI a. s. vznikla v súvislosti s porušením zmlúv zo strany ČESKÉHO TELECOMU a. s. uzavretých medzi RVI a. s. a ČESKÝ TELECOM a. s. uzavretých dňa 27. 12. 2002.

Spoločnosť PET-PACK SK s. r. o. na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky dňa 08. 01. 2009 postúpila spoločnosti BELL TRADE s. r. o. pohľadávku, ktorá spoločnosti RVI a. s., vznikla v súvislosti s porušením zmlúv zo strany ČESKÉHO TELECOMU a. s. uzavretých medzi RVI a. s. a ČESKÝ TELECOM a. s. uzavretých dňa 27. 12. 2002.

Listom z 25. 05. 2009 vyzvala spoločnosť PET-PACK SK s. r. o. spoločnosť BELL TRADE s. r. o. na plnenie zo Zmluvy o postúpení pohľadávky, avšak táto v oznámení zo dňa 25. 06. 2009 odmietla plnenie poskytnúť z dôvodu, že nie je vlastníkom pohľadávky, pretože zmluvy, na základe ktorých malo dôjsť k vzniku pohľadávky, neboli riadne uzavreté, a preto ich porušením nemohla vzniknúť pohľadávka.»

Okresný súd uvedeným rozsudkom v celom rozsahu vyhovel určovacej žalobe spoločnosti PET PACK-SK, keď po prejudiciálnom posúdení otázky platnosti uvedených zmlúv a stotožnení sa s touto spoločnosťou predloženým stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uverejneným v časopise Zo súdnej praxe č. 4/1996 na s. 75 – 79 (ďalej len „stanovisko“), podľa ktorého „... zásadne síce platí, že možnosť žaloby na plnenie spravidla vylučuje právny záujem na žalobe určovacej; tento predpoklad však nemožno chápať všeobecne. Ak žalobca môže preukázať, že má právny záujem na tom, aby rozhodnutím súdu bolo určené určité právo alebo právny pomer napriek tomu, že by mohol žalovať priamo na plnenie, nemožno mu určovaciú žalobu odoprieť.“, dospel k záveru, že „v danej veci je daný naliehavý právny záujem žalobcu na určovacej žalobe“.

Ústavný súd konštatuje, že uvedený rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 4. mája 2010 (t. j. v deň jeho vydania), keďže účastníci konania nevyužili možnosť podať proti nemu odvolanie v zmysle poučenia nachádzajúceho sa na s. 12 predmetného rozsudku; sťažovateľka účastníčkou predmetného konania nebola a okresný súd vo vzťahu k nej nevykonal ani žiadne procesné úkony.

Po oboznámení sa aj so stanoviskom najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že toto sa netýkalo identického prípadu, ale riešilo prípustnosť určovacej žaloby pred podaním žaloby o plnenie v súvislosti s navrhovateľkou uplatňovanou zodpovednosťou za vady

zistené po uzavretí kúpnej zmluvy, predmetom ktorej bol rodinný dom a záhrada. Najvyšší súd v ňom uviedol, že „*tak náuka ako i súčasná (ale i minulá) súdna prax pripúšťajú možnosť domáhať sa určenia, že právny úkon bol urobený platne alebo aj určenia, či konkrétnym právnym úkonom kupujúceho došlo či nedošlo k zrušeniu zmluvy a pod.*“, pričom pripustil, že „*naliehaný právny záujem na určení môže byť daný i v prípade, kedy by bolo možno žalovať na plnenie, ak sa určovacou žalobou vytvorí pevný právny základ pre právne vzťahy účastníkov a predíde sa tak prípadne ďalším sporom o plnenie, pretože sa účastníci určovaciemu rozsudku dobrovoľne podrobia a dôsledky vyvodlia bez ďalšieho donucovania*“.

Pre účely komplexného posúdenia danej veci si ústavný súd ako dôkazový materiál vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 10 Cb 4/2012, z obsahu ktorého zistil, že v okolnostiach daného prípadu nastala presne opačná situácia. V dôsledku nezaplatenia dohodnutej odplaty spoločnosťou BELL TRADE si síce spoločnosť PET-PACK SK na okresnom súde vymohla určenie, že spoločnosť BELL TRADE je vlastníkom postúpenej pohľadávky, avšak táto ani napriek existencii právoplatného rozsudku okresného súdu dohodnutú odplatu spoločnosti PET-PACK SK dobrovoľne nezaplatila, ale paradoxne sama podala žalobu proti spoločnosti PET-PACK SK a sťažovateľke odôvodnenú existenciou „navzájom súvisiacich nárokov“ z titulu ručiteľského záväzku, tak ako to vyplýva z I. časti odôvodnenia tohto nálezu. Uvedené konanie, resp. v jeho priebehu vydané uznesenie krajského súdu č. k. 1 Cob 315/2012-210 z 19. decembra 2012, je predmetom posudzovania ústavného súdu v súvislosti s námietkou porušenia základného práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces.

Bez toho, aby ústavný súd uvádzal konkrétne výhrady k rozsudku okresného súdu č. k. 5 C 86/2010-85 zo 4. mája 2010, konštatuje len to, že v tak skutkovo komplikovanej veci je predovšetkým vecou odbornej zdatnosti zákonného sudcu vzhľadom na predmet a obsah predloženej určovacej žaloby posúdiť, či je táto prípustná a či sú splnené všetky procesné podmienky na konanie o nej.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ako aj (ním zrušeného) uznesenia okresného súdu č. k. 10 Cb 4/2012-166 zo 6. júna 2012 ústavný súd zistil, že oba tieto súdy ako jedinú, spornú a podstatnú riešili otázku vzájomnej súvislosti nárokov uplatňovaných spoločnosťou BELL TRADE proti spoločnosti PET-PACK SK a sťažovateľke, zodpovedanie ktorej bolo podľa ich názoru rozhodujúce pre ne/založenie súdnej právomoci v zmysle čl. 6 ods. 1 nariadenia Brusel I, pričom vychádzali z rovnakej judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa výkladu citovaného článku nariadenia Brusel I.

Kým okresný súd pri svojom rozhodovaní dospel k názoru, že „... *nárok voči odporcovi v 1. rade a voči odporcovi v 2. rade medzi sebou navzájom nesúvisia tak, aby bolo nutné o nich rozhodnúť spoločne*“, a teda „... *si nevie založiť právomoc podľa žiadneho iného ustanovenia nariadenia a musí konanie voči odporcovi v 2. rade zastaviť*“, krajský súd vychádzajúc z rozsudku okresného súdu č. k. 5 C 86/2010-85 zo 4. mája 2010, ako aj zo znenia ustanovenia § 527 ods. 2 Občianskeho zákonníka konštatoval, že „... *nároky voči odporcom súvisia, keď vychádzajú z rovnakých skutkových a právnych okolností, závisia od pohľadávky zo zmlúv Projekt Radnice ONLINE a táto súvislosť je daná aj minimálne tým, že odporca v 1. rade ručí navrhovateľovi za vymožitelnosť postúpenej pohľadávky, ktorú má navrhovateľ proti odporcovi v 2. rade*“.

Podľa názoru ústavného súdu je predložená sťažnosť opodstatnená.

Sťažovateľka totiž v priebehu konania pred všeobecnými súdmi viackrát poukazovala na to, že každá zo zmluvných strán Zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej 8. januára 2009 (ďalej aj „zmluva o postúpení pohľadávky“), t. j. spoločnosť PET-PACK SK ako postupca aj spoločnosť BELL TRADE ako postupník, konala prostredníctvom tých istých konateľov – Ing. Andreja Smolku a Petra Uhera, pričom čl. IV uvedenej zmluvy nazvaný „*Odplata*“ stanovoval, že „*Pohľadávku uvedenú v článku II tejto zmluvy so všetkým príslušenstvom postupuje postupca postupníkovi za odplatu, ktorá predstavuje sumu 31 250 000 Kč... a je splatná do 30 dní od písomnej výzvy postupcu*“, a článok v uvedenej zmluve nazvaný „*Zodpovednosť*“ stanovoval, že „*Postupca zodpovedá*

za existenciu pohľadávky uvedenej v článku II tejto zmluvy až do výšky odplaty dohodnutej za jej postúpenie. Postupca nezodpovedá za vymožitelnosť pohľadávky.“.

Podľa prvej vety § 527 ods. 2 Občianskeho zákonníka za vymožitelnosť postúpenej pohľadávky postupca ručí do výšky prijatej odplaty spolu s úrokmi, len keď sa na to postupníkovi písomne zaviazal.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd prisvedčil názoru sťažovateľky, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je arbitrárne. Ústavný súd konštatuje, že arbitrárnosť tohto rozhodnutia spočíva v ústavne nekonformnom výklade a následnej aplikácii ustanovenia § 527 ods. 2 Občianskeho zákonníka na daný prípad, keď z obsahu súdneho spisu jednoznačne vyplýva, že zmluvné strany si výslovne vylúčili akékoľvek ručenie za vymožitelnosť postúpenej pohľadávky. Z tohto dôvodu nemožno na daný prípad aplikovať ani čl. 6 ods. 2 nariadenia Brusel I.

Okrem toho ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je aj zjavne neodôvodnené. Podľa názoru ústavného súdu je ústavne neakceptovateľný taký postup krajského súdu, keď sa pri svojom rozhodovaní absolútne nevysporiadal s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľky spôsobilou spochybniť samotnú existenciu spoločnosťou BELL TRADE uplatňovaného nároku, a tým aj založenie právomoci všeobecných súdov Slovenskej republiky podľa čl. 6 ods. 1 nariadenia Brusel I na prerokovanie predloženej žaloby.

Ako z obsahu spisu sp. zn. 10 Cb 4/2012 vyplýva, sťažovateľka v priebehu konania pred všeobecnými súdmi poukazovala na skutočnosť, že už žalobkyňou tvrdené uzatvorenie zmlúv medzi obchodnými spoločnosťami RVI, a. s., Praha, Česká republika (ďalej len „spoločnosť RVI“), a ČESKÝ TELEKOM, a. s., Praha, Česká republika (ďalej len „spoločnosť ČESKÝ TELEKOM“), ktoré sa v rámci založenia aliancie POWER CARD dohodli (v budúcnosti) uzavrieť súbor zmlúv špecifikovaných v projekte „Radnice ONLINE“ a v projekte „Koncové terminály“, je sporné, pretože dosiaľ vôbec nie je preukázaná ani len akceptácia návrhov týchto zmlúv (o uzavretí budúcej zmluvy) zo strany

spoločnosti ČESKÝ TELEKOM, a. s., ako ani to, že tejto spoločnosti bolo spoločnosťou RVI reálne poskytnuté nejaké plnenie, za ktoré by jej vznikol nárok za zaplatenie určitej peňažnej sumy. Preukázateľné je len to, že z dôvodu neschopnosti spoločnosti RVI (ako sprostredkovateľa, resp. subdodávateľa) splniť si svoj záväzok zo zmluvy o dielo z 29. mája 2002 voči obchodnej spoločnosti IBM Česká republika, spol. s r. o., Česká republika, bola proti spoločnosti RVI 28. marca 2003 nariadená exekúcia, v rámci ktorej súdna exekútorka *„nezákonne predala podnik RVI tretím osobám, za čo bola aj trestne stíhaná a uznaná vinnou“*. Postupníctvo tejto *„fiktívnej“* pohľadávky podrobne opisuje rozsudok okresného súdu č. k. 5 C 86/2010-85 zo 4. mája 2010, v ktorom však nie je ani zmienka o tom, že v Českej republike bol uznesením Mestského súdu v Prahe sp. zn. 59 K 44/2004 z 10. decembra 2004 na majetok spoločnosti RVI vyhlásený konkurz.

Podľa výpisu spoločnosti RVI z Obchodného registra Českej republiky, ktorý je verejne prístupný na internetovej stránke prevádzkovej Ministerstvom spravodlivosti Českej republiky, predmetné konkurzné konanie dosiaľ nie je ukončené.

Nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní pritom (okrem iného) vo svojom čl. 40 ods. 1 ukladá správcovi dlžníka povinnosť informovať o vyhlásení konkurzu známym veriteľom, ktorí majú zvyčajné miesto pobytu, trvalé bydlisko alebo registrované sídlo v iných členských štátoch.

Podľa názoru ústavného súdu rozsudok okresného súdu nemožno považovať za „základ“, na ktorom by mal krajský súd založiť svoje rozhodnutie. Len vysporiadaním sa s už uvedenými skutočnosťami v rámci skúmania založenia súdnej právomoci ako jednej z procesných podmienok konania možno totiž predísť tomu, aby boli v samostatných konaniach vedených v dvoch členských štátoch Európskej únie vydané nezlučiteľné rozsudky, čo je napokon jedným z cieľov nariadenia Brusel I, ktoré sa ako Slovenská republika, tak aj Česká republika zaviazali pristúpením k tejto zmluve dodržiavať.

V tomto smere je preto ústavne súladný názor okresného súdu, že *„... si nevie založiť právomoc podľa žiadneho iného ustanovenia nariadenia a musí konanie voči odporcovi*

v 2. rade zastaviť“, hoci k nemu dospel inými myšlienkovými postupmi (t. j. skúmaním vzájomnej súvislosti žalobných nárokov) ako ústavný súd, podľa názoru ktorého ak v konaní pred všeobecnými súdmi nebola zo strany žalobkyne preukázaná ani len existencia samotnej pohľadávky, a teda ani nároku, ktorý si voči sťažovateľke (ako osobe s bydliskom na území iného členského štátu Európskej únie) uplatňuje, stáva sa skúmanie vzájomnej súvislosti žalobných nárokov v zmysle čl. 6 ods. 1 nariadenia Brusel I bezpredmetným a predčasným. Všeobecný súd sa prioritne musí vysporiadať so splnením základnej podmienky konania, a to právomocou súdov Slovenskej republiky, až následné rozhodovanie sa môže týkať posudzovania zodpovednosti sťažovateľky za škodu.

Uvedené zistenia ústavného súdu zakladajúce arbitrárnosť a zjavnú neodôvodnenosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu preto viedli ústavný súd k záveru, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru a v spojení s nimi aj základné právo sťažovateľky na zákonného sudcu zaručené čl. 48 ods. 1 ústavy, preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že rozsudky Súdneho dvora vydané vo veciach C-103/05 Reisch Montage AG proti Kiesel Baumaschinen Handels GmbH z 13. júla 2006, C-98/06 Freeport plc proti Olle Arnoldsson z 11. októbra 2007, C-145/10 Eva Maria Painer proti Standard Verlags GmbH a iným z 1. decembra 2011 a C-616/10 Solvay SA proti Honeywell Fluorine Products Europe BV a iným z 12. júla 2012, na ktoré sa v priebehu konania pred všeobecnými súdmi odvolávala sťažovateľka a z ktorých tieto súdy aj vychádzali, ani v jednom prípade (vzhľadom na prejudiciálne otázky nastolené vnútroštátnymi súdmi členských štátov Európskej únie vo vzťahu k predmetu pred nimi prebiehajúcich konaní) neriešili identickú problematiku ako v prípade posudzovanej sťažnosti, a preto vzhľadom na už uvedené závery nebola v konaní pred všeobecnými súdmi potrebná ani ich aplikácia.

Vo všeobecnosti však možno uviesť, že ak by všeobecné súdy vo veci s cudzím prvkom nevedeli jednotne/jednoznačne založiť svoju právomoc podľa príslušných ustanovení nariadenia Brusel I, boli by v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou povinné predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru v zmysle čl. 267 (predtým čl. 234) Zmluvy o založení Európskej únie, v opačnom prípade odmietnutie predloženia takejto otázky odôvodniť niektorou z výnimiek uvedenou Súdnym dvorom v rozsudku vo veci C-283/81 CILFIT proti ministerstvu zdravotníctva zo 6. októbra 1982. Takouto právomocou totiž ústavný súd nedisponuje (porovnaj aj nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 1009/08 z 8. januára 2009 a sp. zn. II. ÚS 2504/10 z 11. septembra 2012).

III.

Vzhľadom na to, že ústavný súd posúdil napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako porušujúce označené práva sťažovateľky, bolo namieste toto rozhodnutie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy (a jemu zodpovedajúcemu § 56 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde) zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, ako to vyplýva z druhého bodu výroku tohto nálezu, pričom v ďalšom konaní je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo

alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 100 000 €, ktoré odôvodnila tým, že jej bola spôsobená „značná právna neistota“, ktorá „sa prejavuje predovšetkým v tom, že konajúce súdy pri svojom rozhodovaní popreli základné zásady súdneho konania, keď sa dopustili denegatio iustitiae a zjavne konali v rozpore so zásadou iura novit curia. Protiprávny stav pritom naďalej trvá.“.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade predstavuje samotné vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľky v spojení s poskytnutím priestoru krajskému súdu na reparáciu ústavným súdom zistených nedostatkov posudzovaného konania dostatočnú satisfakciu, preto sťažovateľke požadované finančné zadosťučinenie ústavný súd nepriznal (bol 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľky si v podaní z 29. apríla 2014 vyčíslil trovy konania sumou 564 093,16 € a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013 (prevzatie a príprava zastupovania, podanie sťažnosti) a dva režijné paušály plus 20 % DPH, pričom za určovacie kritérium považoval „hodnotu sporu“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 €.

Ústavný súd priznal trovy konania za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažností) v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 130,16 € a základná sadzba paušálnej náhrady výdavkov (tzv. režijný paušál) sumu 7,81 €, teda v danom prípade odmena a režijný paušál za dva úkony právnej služby predstavuje sumu 275,94 €. Ústavným súdom priznanú odmenu a náhradu hotových výdavkov bolo potrebné podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšiť o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 %, t. j. o sumu 55,18 €. Z uvedených dôvodov ústavný súd zaviazal krajský súd zaplatiť sťažovateľke v súvislosti s jej právnym zastúpením náhradu trov konania v celkovej sume 331,12 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2014